

განმარტებითი ბარათი

საკრებულოს დადგენილების პროექტზე

„ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის 2023 წლის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ“

ა) ზოგადი ინფორმაცია დადგენილების შესახებ:

ა.ა) დადგენილების მიღების მიზეზი:

დადგენილება მომზადებულია საქართველოს ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის 24-ე და 91-ე მუხლების შესაბამისად და განსაზღვრავს 2023 წლის განმავლობაში მისაღები შემოსულობებისა და გასაწევი გადასახდელების მაჩვენებლებს.

ა.ა.ა) პრობლემა რომლის გადაჭრასაც მიზნად ისახავს დადგენილება:

საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი წარმოადგენს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ დამტკიცებულ, მუნიციპალიტეტის ფუნქციებისა და ვალდებულებების შესრულების მიზნით მისაღები შემოსულობების, გასაწევი გადასახდელებისა და ნაშთის ცვლილების ერთობლიობას.

ა.ა.ბ) არსებული პრობლემის გადასაჭრელად დადგენილების მიღების აუცილებლობა:

საქართველოს ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის და საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის თანახმად მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ დადგენილების პროექტის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს მიერ მომზადება და მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ განხილვა და დამტკიცება ხორციელდება ყოველწლიურად.

ა.ბ) დადგენილების პროექტის მოსალოდნელი შედეგი:

„საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის“ 77-ე მუხლის შესაბამისად, 2023 წლის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსულობების, გადასახდელების და ნაშთის ცვლილების დამტკიცება.

ა.გ) დადგენილების პროექტის ძირითადი არსი:

ძირითადი მაკროეკონომიკური მაჩვენებლები

ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის მაჩვენებლები დამოკიდებულია საქართველოში არსებულ მაკროეკონომიკურ მაჩვენებლებზე და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მაკროეკონომიკური პარამეტრების ზღვრების დასაცავად განსახორციელებელ ღონისძიებებსა და შეზღუდვებზე.

საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლების მიერ 2023-2026 წლების ძირითადი ეკონომიკური და ფინანსური ინდიკატორების საბაზო სცენარის (2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ კანონპროექტის თანდართული მასალები) მიხედვით 2023 წლისთვის ნომინალური მშპ-ს ზრდის ტემპი განსაზღვრულია 5,5 პროცენტით. აღნიშნულიდან გამომდინარე მუნიციპალიტეტის 2023 წლის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ დადგენილების პროექტში ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლით განსაზღვრული ასიგნებების ზრდა შეესაბამება საქართველოს ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის 155¹ მუხლის 2-ე პუნქტის მოთხოვნებს.

ბიუჯეტის პარამეტრები

საგადასახადო შემოსავლები

საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლები შეესაბამება საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის 77-ე მუხლის 6-ე და 6¹-ე პუნქტების გათვალისწინებით საქართველოს ფინანსთა სამინისტროდან მიღებულ საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლებს.

2023 წლის პროგნოზით მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გადასახადები ნომინალურ გამოხატულებაში 65 440,8,0 ათას ლარს შეადგენს. 2022 წლის გეგმიურ მაჩვენებელთან შედარებით 2023 წლის გადასახადების გეგმა იზრდება 6 895,8 ათასი ლარით.

2023 წელს საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი გადასახადების სახეების მიხედვით შემდეგია:

- დამატებული ღირებულების გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 54 440,8 ათასი ლარით;
- ქონების გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 11 000,0 ათას ლარს;

2023 წელს არასაგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი გადასახადების სახეების მიხედვით შემდეგია:

- გრანტების სახით დაგეგმილი მაჩვენებელი შეადგენს 1 935,4 ათას ლარს. აქედან საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიღებული გრანტები შეადგენს 580,2 ათას ლარს, კაპიტალური ტრანსფერი შეადგენს 1 055,2 ათას ლარს, ხოლო 300,0 ათასი ლარი წარმოადგენს მიზნობრივ ტრანსფერს.
- შემოსავლები საკუთრებიდან განსაზღვრულია 1 400,0 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის:
 - ✓ პროცენტები 1 000,0 ათასი ლარი.
 - ✓ რენტა 300,0 ათასი ლარი;

შემოსავლები საქონელისა და მომსახურების რეალიზაციიდან განსაზღვრულია 6 405,0 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის:

- ✓ სანებართვო მოსაკრებლები 500,0 ათასი ლარი;
- ✓ სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი 5,0 ათასი ლარი;
- ✓ სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი 1 080,0 ათასი ლარი;
- ✓ მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის 4 200,0 ათასი ლარი;
- ✓ არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონელი და მომსახურება 620,0 ათასი ლარი;

- შემოსავლები სანქციები, ჯარიმები და საურავებიდან განსაზღვრულია 4 450,0 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის:
 - ✓ შემოსავალი სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების გამო 4 200,0 ათასი ლარი;
 - ✓ შემოსავალი სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) არქიტექტურულ-სამშენებლო საქმიანობაში გამოვლენილი დარღვევის გამო 200,0 ათასი ლარი;
 - ✓ შემოსავალი სხვა არაკლასიფიცირებული სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) 50,0 ათასი ლარი.
- ტრანსფერები რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული განსაზღვრულია 1 550,0 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის:
 - ✓ მიმდინარე ტრანსფერები, რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული 1 150,0 ათასი ლარი;
 - ✓ შემოსულობა ადგილობრივი საქალაქო რეგულარული სამგზავრო გადაყვანის ნებართვაზე - 400,0 ათასი ლარი
- არაფინანსური აქტივების კლების (პრივატიზაცია) სახით მისაღები თანხების გეგმა შეადგენს 8 000,0 ათას ლარს;
- ფინანსური აქტივების კლების მაჩვენებელი განისაზღვრება 12 303,5 ათასი ლარის ოდენობით;
- ვალდებულებების ცვლილება შეადგენს 3 598,4 ათას ლარს.

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გადასახდელები

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გადასახდელების მოცულობა შეადგენს 101 484,7 ათას ლარს

პრიორიტეტების მიხედვით გათვალისწინებულია:

- ინფრასტრუქტურის განვითარება - 24 500,6 ათასი ლარი; მათ შორის:
 - ✓ საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება - 3 543,2 ათასი ლარი;
 - ✓ გარე განათება - 3 950,0 ათასი ლარი;
 - ✓ მშენებლობა, ავარიული ობიექტებისა და შენობების რეაბილიტაცია - 794,2 ათასი ლარი; ქვეპროგრამის ფარგლებში განხორციელდება სოციალურად დაუცველი ოჯახებისთვის საცხოვრებელი სახლების ავარიული სახურავების რეაბილიტაცია.
 - ✓ ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების განვითარება - 1 823,8 ათასი ლარი, პროგრამის ფარგლებში უზრუნველყოფილი იქნება მუნიციპალიტეტის თანამონაწილეობით ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების საკუთარი და საერთო საკუთრების მოვლა-პატრონობა. თანადაფინანსების პრინციპით განხორციელებული პროექტებითა და ღონისძიებებით მუნიციპალიტეტი აქტიურად ეხმარება მოსახლეობას მნიშვნელოვნად გააუმჯობესოს საცხოვრებელი გარემო და ქმნის ხელსაყრელ პირობებს სამოქალაქო საზოგადოების განვითარებისათვის.

- ✓ კეთილმოწყობის ღონისძიებები - 8 051,0 ათასი ლარი. პროგრამის მიზანია ქალაქში მნიშვნელოვანი და აუცილებელი კეთილმოწყობის ღონისძიებების სრულყოფილად და ეფექტურად განხორციელება; ქალაქის მიმზიდველობის გაზრდისათვის ტურისტული ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება; სხვადასხვა ქალაქ გაფორმებითი ღონისძიებების მოწყობა კონკრეტული ღონისძიების სპეციფიკისა და მისი ჩატარების ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით; ადმინისტრაციული ერთეულების მიხედვით ისეთი სხვადასხვა სახის ლოკალური პრობლემების აღმოფხვრა, რომლებიც წლების განმავლობაში მოუგვარებელია და ასახვა ვერ ჰპოვა ბიუჯეტში.
- ✓ მუნიციპალური სატრანსპორტო სისტემის ფუნქციონირების ხელშეწყობა - 5 361,1 ათასი ლარი, ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში, მუნიციპალური სატრანსპორტო სისტემის შექმნა, რომელმაც ხელი უნდა შეუწყოს მოსახლეობის, მ.შ. საბავშვო ეტლით მოსარგებლე პირების, შშმ პირების სწრაფ, უსაფრთხო და კომფორტულ გადაადგილებას.
- ✓ საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციისა და სამშენებლო სამუშაოების ტექნიკური ზედამხედველობისა და ექსპერტიზის ხარჯები განსაზღვრულია 300,0 ათასი ლარით.

პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება მუნიციპალიტეტის მიერ განსახორციელებელი ინფრასტრუქტურული სამუშაოებისთვის საჭირო საპროექტო დოკუმენტაციის დამზადების ხარჯებისა და ექსპერტიზის ხარჯების ანაზღაურება. ასევე, მოხდება სამშენებლო სამუშაოების ტექნიკური ზედამხედველობისათვის საჭირო ხარჯების ანაზღაურება.

➤ დასუფთავება და გარემოს დაცვა განისაზღვრა - 9 076,6 ათასი ლარი; მათ შორის:

- ✓ ქალაქის დასუფთავება და ნარჩენების გატანა - 7 458,0 ათასი ლარი

პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება მუნიციპალიტეტის დაგვა-დასუფთავება და ნარჩენების გატანა, საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვება და გატანა, ქუჩების მორწყვა-მორეცხვა, დეზინფექცია და დერატიზაცია, უპატრონო ცხოველების სპეციალურ თავშესაფარში გადაყვანა და მოვლა.

- ✓ ქალაქის გამწვანების მოვლა-პატრონობისა და სკვერების კეთილმოწყობის ღონისძიებები - 1 618,6 ათასი ლარი

მოსახლეობისთვის ჯანსაღი და კომფორტული გარემოს შესაქმნელად აუცილებელია მუნიციპალიტეტის გამწვანება და ეკოსისტემის გაუმჯობესება.

➤ განათლება - 17 483,7 ათასი ლარი, მათ შორის:

- ✓ სკოლამდელი დაწესებულების ფუნქციონირება - 17 220,0 ათასი ლარი;
- ✓ განათლების ღონისძიებები - 253,0 ათასი ლარი

პროგრამა გულისხმობს ქალაქ ქუთაისში საგანმანათლებლო პროცესის მონაწილეთა მოტივაციის ამაღლებას, საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან კოორდინირებულ თანამშრომლობას, მოზარდთა შემეცნებით-საგანმანათლებლო დონის ამაღლებას, არაფორმალური განათლების პოპულარიზაციას, ქუთაისის განათლების სფეროს წარმომადგენელთა წახალისებასა და მოსწავლეთა საერთაშორისო პროექტებში მონაწილეობის ხელშეწყობას.

➤ **კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი - 20 993,4 ათასი ლარი მათ შორის:**

✓ **სპორტის სფეროს განვითარება - 10 228,1 ათასი ლარი;**

სპორტსმენებისათვის ხელშეწყობისა და შესაბამისი პირობების შექმნის მიზნით განხორციელდება სპორტის სხვადასხვა სახეობების ხელშეწყობა, მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განვითარება, სპორტული ინვენტარის შეძენა და თანამედროვე სტანდარტებთან მიახლოება, შეკრებებისა და მივლინებების განხორციელება, პერსპექტიული სპორტსმენების მომზადების წლიური საწვრთნელი პროცესის ორგანიზება და ნაკრები გუნდებისათვის მომზადება, სხვადასხვა შეჯიბრებებისა და სახელობითი ტურნირების ჩატარება. ასევე, წარმატებული ქუთაისელი სპორტსმენების წახალისება.

✓ **კულტურის სფეროს განვითარება - 10 415,3 ათასი ლარი.**

მუნიციპალიტეტის კულტურული ცხოვრებისათვის აუცილებელია წლის მანძილზე ჩატარდეს სხვადასხვა ხასიათის კულტურული ღონისძიებები, ფესტივალები და საერთაშორისო კულტურული აქტივობები. ასევე, მოხდეს ი. ჭავჭავაძის სახელობის სამეცნიერო ბიბლიოთეკის, ფოლკლორის სახელმწიფო ანსამბლისა და კულტურის ღონისძიებების ხელშეწყობა.

✓ **ახალგაზრდობის მხარდაჭერა - 350,0 ათასი ლარი.**

ახალგაზრდული მიმართულებით განხორციელებული ღონისძიებები ხელს შეუწყობს ახალგაზრდების გააქტიურებასა და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ჩართულობას, ახალგაზრდული ფესტივალის ორგანიზებითა და ინიციატივების მხარდაჭერის გზით. ქვეპროგრამის ფარგლებში მოხდება შშმ პირების საზოგადოებაში ინტეგრირება.

➤ **ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა - 7 935,2 ათასი ლარი, მათ შორის:**

✓ **ჯანმრთელობის დაცვა - 2 241,0 ათასი ლარი;**

მუნიციპალიტეტში მცხოვრები მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის უზრუნველყოფა. სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი მიზნობრივი ტრანსფერის ფარგლებში, კანონმდებლობით გათვალისწინებული საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მომსახურების ხარჯების ანაზღაურება, მძიმე დაავადების მქონე პირების მედიკამენტებითა და სამედიცინო დანიშნულების საგნებით დახმარება, დაავადებული გადახდისუუნარო პირებისათვის სამედიცინო მომსახურების ხარჯების ანაზღაურება, ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში მოსწავლეების პროფილაქტიკური გამოკვლევა, მათში ყველაზე გავრცელებული დაავადებების დროულად გამოსავლენად, ეპილექსიით დაავადებულ პირთა ანტიკონვულსანტებით უზრუნველყოფა.

✓ **სოციალური უზრუნველყოფა - 5694,2 ათასი ლარი;**

პროგრამის მიზანია ქალაქის ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობის სხვადასხვა ფენების სოციალური დახმარებებით უზრუნველყოფა. სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი მიზნობრივი ტრანსფერის ფარგლებში კანონმდებლობით გათვალისწინებული სარიტუალო მომსახურების ხარჯების ანაზღაურება, დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით, მრავალშვილიანი ოჯახების დახმარება, აუტიზმის სპექტრის დარღვევის მქონე ბავშვთა რეაბილიტაცია, ავთვისებიანი სიმსივნით დაავადებული 0-18 წლამდე ასაკის პირთა თანადგომა, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა დახმარება, სოციალურად დაუცველი ოჯახების ყოფითი პირობების გაუმჯობესების ხელშეწყობა, შშმ პირთა მხარდაჭერაზე ორიენტირებული პროექტების დაფინანსება/ თანადაფინანსება და სხვა სოციალური ღონისძიებები, რომლებიც

მთლიანობაში უზრუნველყოფს ქალაქის მოსახლეობის სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესების უზრუნველყოფას.

✓ გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობა - 50,0 ათასი ლარი.

➤ მართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები - 19 675,2 ათასი ლარი.

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდა ფუნქციონალურ ჭრილში

- საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება - 15 926,8 ათასი ლარი;
- ეკონომიკური საქმიანობა - 5 313,2 ათასი ლარი;
- გარემოს დაცვა - 9 076,6 ათასი ლარი;
- საბინაო-კომუნალური მეურნეობა - 20 957,4 ათასი ლარი;
- ჯანმრთელობის დაცვა - 2 241,0 ათასი ლარი;
- დასვენება, კულტურა და რელიგია - 21 143,4 ათასი ლარი;
- განათლება - 17 483,7 ათასი ლარი;
- სოციალური დაცვა - 5 744,2 ათასი ლარი;

„ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის 2023 წლის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ“ დადგენილების პროექტთან ერთად წარმოდგენილია:

1. ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის 2023 წლის ბიუჯეტის პროექტი;
2. მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტების დოკუმენტი (2023-2026 წლები);
3. ინფორმაციას ბიუჯეტით განსაზღვრული პროგრამების/ქვეპროგრამების, მათი მოსალოდნელი შედეგებისა და შესრულების შეფასების ინდიკატორების შესახებ (ბიუჯეტის პროგრამული დანართი);
4. კაპიტალური ბიუჯეტის დანართი;
5. ინფორმაცია მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული ა(ა)იპ-ების შემოსულობების, გადასახდელების და ნაშთის ცვლილების შესახებ;

ე) დადგენილების ავტორი

ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის საფინანსო პოლიტიკისა და სახელმწიფო შესყიდვების სამსახური

ვ) დადგენილების ინიციატორი

ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერი